

Jaargang 71 • november 2025

Paulus

Nr. 399

Zendingsblad van de Gereformeerde Gemeenten

‘Zorg dat je dienstbaar bent aan de wijk’

Een nieuwe zendingspost begint met goed contact met buurtgenoten

Ds. W. Harinck:
‘Zonder de Heilige Geest gebeurt er niets’

Ontwikkelingen in het bijbelvertaalwerk op Papoea

Wisselingen

W

Wisselingen. Aan dat woord moest ik denken toen ik deze *Paulus* las. Iemand die veel wisselingen heeft meegemaakt, is ds. W. Harinck. Vijfendertig jaar was hij als deputaat verbonden aan het zendingswerk, ongeveer de helft van de tijd dat ons kerkverband zendingswerk bedrijft. Zo groots wil onze broeder dat zeker niet benoemen. Hij mocht een tijdje meelopen, zo zei hij. Dat mocht ook ds. G.W.S. Mulder, die negen jaar voorzitter van het deputaatschap was en daarvoor al enkele jaren diende. Ouderling A.J. Stufken trad na de Generale Synode eveneens terug, na negen jaar deputaat te zijn geweest. We kijken terug op een aangename samenwerking met hen drieën. Hun plaatsen worden ingenomen door ds. H. Brons, ds. J.M. Evers en ouderling W.J.N. Moens.

Wisselingen zijn er niet alleen in het deputaatschap, maar ook voortdurend op de velden. Er is blijdschap in Nederland als een werker wordt uitgezonden. Het team op het zendingsveld is er ook blij mee. Tegelijkertijd vraagt het veel inspanning om een nieuwe werker (met zijn gezin) op te vangen in een ander land, met een andere cultuur. Wie binnen Nederland verhuist, weet hoeveel energie het kost om in de nieuwe woonplaats alles op de rit te krijgen,

laat staan in een ander land met een andere taal, een ander klimaat en andere gewoontes. Wisselingen zijn er ook als teamleden repatriëren. Dat kan allerlei redenen hebben, bijvoorbeeld zorgen over de gezondheid of het ontbreken van onderwijs

Boven al onze wisselingen staat de onveranderlijke trouw van de drie-enige God.

voor opgroeiende kinderen. De taak van een evangelist kan op een einde lopen als een gemeente wordt geïnstitueerd. Wisselingen kunnen weemoedig maken, zelfs moedeloos. En toch is dat niet nodig. En niet goed. Want boven al onze wisselingen staat de onveranderlijke trouw van de drie-enige God. Hij Zelf is het Fundament van alle arbeid in Gods Koninkrijk. Dat moge moed geven aan alle werkers, op de velden en op het thuisfront. ♦

Kinderkrant
Precies in het midden van deze *Paulus*.

Op de voorpagina laat een Albanese buurvrouw haar zelfgemaakte byrek met spinazie zien.

04	IN ZICHT Weg en berm	24	ZGG DIGITAAL Nieuwe website voor ZGG
06	ACTUEEL Nieuws van ZGG	26	SERIE UITZENDDIENST (2) Handen achter de kerkdienst
08	VAN HET THUISFRONT Korting met winst	28	INTERVIEW Van dictafoon tot beschimmelde schoenen
10	VAN HET ZENDINGSVELD ‘Denk niet dat je in week twee de straat op gaat’	31	FINANCIEEL Vraag en antwoord
16	VAN HET ZENDINGSVELD Predikanten in opleiding	32	BIJBELVERTAALWERK OP PAPOEA Woord voor woord, boek na boek
17	MEDITATIE De goede Herder tot in eeuwigheid	35	CULTUUR IN JAPAN Het is niet wat het lijkt
18	KRINGLOOP (SLOT) Geen doel maar een middel	36	PIONIERSZENDING (3) Vertrouwen en zelfverloochening
19	KINDERKRANT Een speciaal kind	38	PUNTIG De Bijbel beledigen
23	BERICHT UIT NIGERIA Tijd of trouw		

MIDDEN-OOSTEN

Weg en berm

Deze foto neemt u mee naar het Midden-Oosten. Net buiten de stad zwerven herders rond met hun kudde schapen, op zoek naar weide.

Zendingswerkers van ZGG werken in deze stad. Zij zijn op zoek naar schapen die van een andere stal zijn, want ook deze moeten worden toegebracht (Joh. 10:16a). Voorzichtig zoeken ze naar mogelijkheden om het Woord met mensen te delen, zodat die ook de goede Herder gaan volgen.

Sommige schapen op de foto lopen op de weg. Anderen gaan door de berm. Als mensen uit het Midden-Oosten christen worden, bewandelen zij niet per se dezelfde weg als christenen in Nederland. Openbare kerkdiensten zijn bijvoorbeeld niet altijd mogelijk. De traditie van onder andere belijdenisgeschriften kennen zij nog niet. Maar zij weten van vervolging op een manier die ons onbekend is.

Eén ding is hetzelfde voor levende christenen in Nederland en in het Midden-Oosten: zij volgen de goede Herder. Zendingswerkers zijn een schakel in het werk dat God doet op deze wereld. Zij mogen mensen in contact brengen met het Woord, opdat die door het werk van Gods Geest in de Heere Jezus als Zaligmaker gaan geloven. Dat is het uitzien en een gegronde hoop. Want Jezus zegt het Zelf: ‘... en het zal worden één kudde en één Herder’ (Joh. 10:16b). +

Nieuws van ZGG

november 2025

Predikanten zusterkerken in Nederland

Begin september verbleef een vijftal predikanten uit onze zusterkerken op Papoea en in Nigeria enige tijd in Nederland. Ze waren afgevaardigd voor de Generale Synode op 10 en 11 september. Hun komst was ook een mooie gelegenheid om oude bekenden te ontmoeten en nieuwe ervaringen op te doen. Het gastvrije onthaal door kinderen en leerkrachten uit groep 7 en 8 van de Rehobothschool in Geldermalsen was een hoogtepunt. De predikanten genoten van de presentaties door en het zingen met de kinderen. Andersom kwam voor de school de zegen van zendingswerk heel dichtbij. Dat zal regelmatig onderwerp van gesprek blijven als de kinderen hun zendingsgeld afstaan.

Kinderen in Klaaswaal in actie

Wat een gezelligheid op het schoolplein van de Groen van Prinstererschool in Klaaswaal. Op 5 juni sloten kinderen en leerkrachten hun projectweek af met een kijkavond en actiemarkt. De kinderen namen familie, bekenden en burens mee om over de projectweek te vertellen en lekkere en leuke producten te verkopen. De goede sfeer droeg ongetwijfeld bij aan de opbrengst van de markt: € 5.105,- is naar ZGG overgemaakt voor het werk in Albanië. Dit doel was snel gekozen: juf Caroline Agteresch was in die periode onderwijs-ondersteuner in Albanië. Hartelijk dank, kinderen en leerkrachten, voor jullie betrokkenheid!

Repatriëring familie Hakvoort uit Guinee

Begin oktober is familie Hakvoort teruggekeerd uit Guinee. In mei werd Teun Hakvoort namelijk toegelaten tot de Theologische School in Rotterdam. Deze maand zal hij daar beginnen. Teun en Gerdien zijn in 2017 met hun kinderen uitgezonden voor het zendingswerk in de stad Boké in Guinee. Na hun periode van taal- en cultuurstudie was Teun als evangelist betrokken bij de gemeente La Grâce. Het vertrek van Teun betekent voorlopig een lege plaats naast Annemieke Vader in Boké. We hopen dat familie Van Blitterswijk op Gods tijd die plaats kan innemen.

Postzegels ontvangen uit:

Apeldoorn, Goes, Kesteren, Rijssen (Brekelschool), Utrecht, Wageningen, Werkendam

Frituurvet

juni-juli-augustus 2025
8224 kg, € 4.547,-

Afronding Voorjaarsactie 2025

De Voorjaarsactie van ZGG heeft € 34.787 opgebracht (d.d. 29-09-2025). De actie ging dit jaar over taalstudie Khmer in Cambodja. Harrie en Jaccolien den Otter en Wiegert en Johanna Heres laten met behulp van video's zien hoe de taalstudie in z'n werk gaat. Ook blijkt duidelijk hoe nauw taal en cultuur aan elkaar verbonden zijn. In het Khmer levert dat zelfs een ingewikkelde situatie op bij het vertalen van de Bijbel. Hebt u de Voorjaarsactie gemist? Ga naar www.zgg.nl/voorjaarsactie en bekijk de informatie en video's alsnog. Giften zijn ook nog steeds welkom.

Vrolijke klussers

Met zo te zien veel plezier hebben Janne-Lieke, Rinco en Jaron van Vliet uit De Klomp afgelopen zomervakantie de kluskaarten van ZGG gebruikt. In en om het huis staken ze hun handen uit de mouwen met tal van bezigheden. Ook bij opa en oma konden ze aan de slag. Het geld dat ze verdienden, hebben ze overgemaakt naar ZGG. Heel veel dank voor jullie bijdrage!

Komen en gaan

ECUADOR
november '25-
februari '26
Dick en Marja Korpel

ALBANIË
februari-maart '26
Ad en Ilse de Pater

CAMBODJA
december '25-
februari '26
Familie Heres

Agenda

15 november

| **Kindermiddag in Scherpenzeel**

Kinderen en hun (groot)ouders zijn hartelijk welkom

17 januari

| **Psalmzangavond in Middelburg**

Pieter Heykoop bespeelt het orgel,
ds. C.J. Meeuse houdt een meditatie

Zendingsdiensten

27 november
19.30 uur
Hendrik-Ido-
Ambacht
Ds. J.B. Zippro

3 december
19.30 uur
Sliedrecht
Ds. S. Maljaars

2 december
19.30 uur
Poortugaal
Ds. J.M.D. de Heer

Kijk voor actuele informatie over
bovenstaande en andere activiteiten en
bijeenkomsten op zgg.nl/activiteiten.

Korting met winst

Kerstpostactie op Zuid-Beveland is voordelig voor deelnemers en zendingscommissies

Vijfduizend kaarten gaan van hand tot hand. Op de sorteeraavond in Kruiningen is het flink doorwerken voor de aanwezigen. Maar ze weten waar ze het voor doen: de Kerstpostactie op Zuid-Beveland werkt verbindend en steunt het zendingswerk.

Origineel, klantvriendelijk en winstgevend: dat is de Kerstpostactie op Zuid-Beveland. Gemeenteleden kunnen tegen laag tarief hun kerstkaarten inleveren, die vervolgens door andere gemeenteleden worden bezorgd. Het klinkt simpel, maar moet wel goed georganiseerd worden. Dat wordt duidelijk tijdens de sorteeraavond in Kruiningen, waar alle post wordt verzameld en over de regio verdeeld.

Samenwerken

De Kerstpostactie is een gezamenlijk initiatief van de zendingscommissies op Zuid-Beveland. Allemaal doen ze mee. ‘Als één gemeente niet meedoet, valt het helemaal

in duigen’, verklaart Albert Boeder. Hij is lid van de plaatselijke zendingscommissie (PZC) in Kruiningen en zit ook in de commissie die de Kerstpostactie coördineert. ‘Het mooie is dat deze actie veel onderlinge ontmoetingen geeft tussen PZC’s van de verschillende gemeenten. Dat is heel motiverend.’

Hoe werkt de Kerstpostactie?

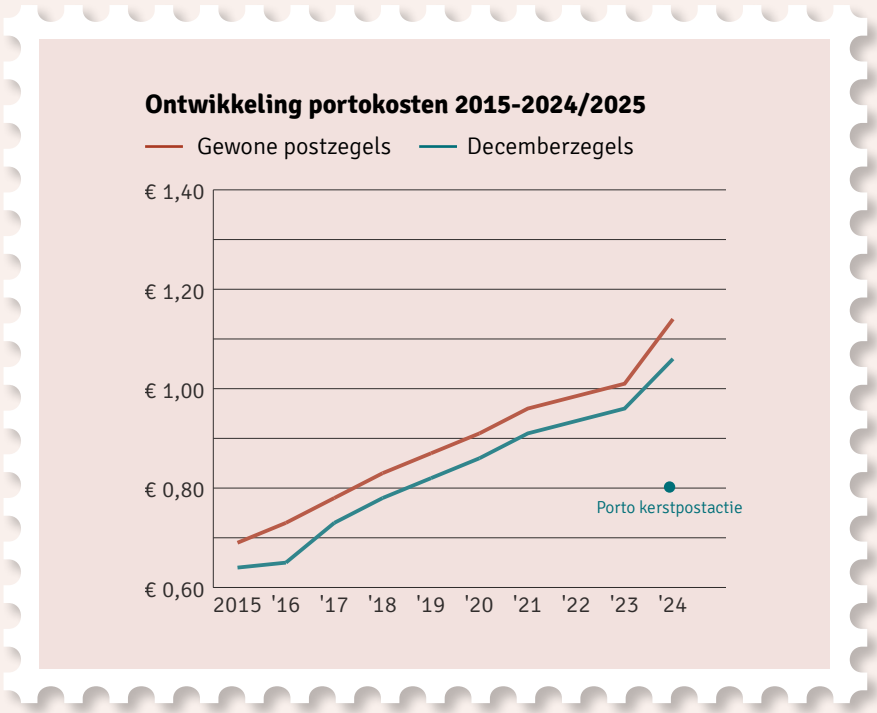
‘Mensen stoppen hun kerstpost en de verschuldigde porto in een bus op bepaalde inleverpunten in hun dorp’, vertelt Jacco Baaij, ook PZC-lid in Kruiningen. ‘Via advertenties en posters maken we die inleverpunten, inlevertermijn en prijs per kaart bekend.’

‘Elke PZC sorteert de kaarten alvast voor op gemeente’, vult Bas Klijn, PZC-lid in ‘s-Gravenpolder, aan. ‘Vanavond komt van elke gemeente iemand de ingeleverde kaarten brengen. We sorteren alles op plaats en iedereen gaat met de kaarten voor zijn eigen gemeente weer naar huis. In de gemeenten zijn dan vrijwilligers die de kaarten op het goede adres bezorgen.’ ‘De betaalde portokosten voor de kaarten zijn helemaal voor ZGG bestemd’, gaat

Albert verder. ‘We proberen een concreet stukje zendingswerk te koppelen aan de opbrengst. Dan hebben mensen er ook een gezicht bij.’

Animo

Albert heeft een overzichtje waarop hij het aantal verstuurde kaarten en de opbrengst per jaar bijhoudt. In 2015 zijn 17.225 kerstkaarten via de Kerstpostactie bezorgd. Dat aantal is in 2024 geslonken tot 5.014, een afname van zo’n 70%. Deze afname past bij de landelijke afname van verstuurde poststukken. Ondanks dat trekt de Kerstpostactie aandacht in de regio. ‘We hebben twee keer met onze actie in de Provinciale Zeeuwse Courant gestaan’, zegt Albert. ‘Eigenlijk helpen wij de postdienst. En dat vinden ze daar helemaal niet erg. Anders hebben ze twintig man extra nodig in deze drukke tijd van het jaar.’ Diverse gemeenteleden nemen in de week voor Kerst vrijwillig even de taak van postbezorger op zich. Jacco: ‘Ik heb de bezorgers persoonlijk benaderd. Er is vaak bereidheid om het weer te doen. Het zijn ook kleine wijkjes, dus met een halfuurtje

ben je wel klaar met bezorgen. Dat is toch een kleine moeite.’

Wat brengt de Kerstpostactie op?

‘Dit vind ik wel een hele leuke actie’, zegt Jos Verschuure, al twintig jaar lid van de PZC in Kruiningen. ‘Je hebt er natuurlijk werk aan, maar het levert wel een mooi bedrag voor de zending op. De opbrengst is sinds 2015 met 47% afgenomen, veel minder dus dan de hoeveelheid kaarten. Ik herinner me dat de kostprijs per kaart een keer omhoog is gegaan. Aan het begin vroegen we € 0,50 per kaart. Op dit moment betalen de mensen € 0,80 porto voor hun kerstkaart. Dat verklaart het verschil in afname tussen het aantal bezorgde kaarten en de opbrengst.’ ‘We ronden de actie ook altijd netjes af’, voegt Albert eraan toe. ‘We plaatsen een gezamenlijke bedankadvertentie in de kerkbode en melden daarin ook de totaalopbrengst. We hopen dat het

allemaal bijdraagt aan de betrokkenheid op zending.’ Het overzicht van Albert laat zien dat er sinds 2015 ruim € 58.000 is opgehaald met de Kerstpostactie op Zuid-Beveland.

Zendingsliefde

De sorteeraavond loopt op een einde. Alle kaarten zijn ingeleverd en opgehaald. Ook de post voor Kruiningen is al bijna gesorteerd, mede dankzij Leon en Jack, zoons van Jacco Baaij. De jongens vinden het wel leuk om mee te helpen aan de actie. ‘Gewoon, sorteren enzo, dat is leuk’, zegt Jack. ‘En lang opblijven’, grijnst Leon. Hun vader en de andere PZC-leden horen het aan. ‘De zendingsliefde wordt ze met de paplepel ingegoten’, constateert Albert tevreden.

De informatie in dit artikel is opgehaald tijdens de sorteeraavond in december 2024. Dit jaar zijn de portokosten verhoogd naar € 0,90 per kaart. ♦

Sorteeraavond in Kruiningen
V.l.n.r.: Albert Boeder, Jacco Baaij en zijn zoons, Jos Verschuure.

‘Denk niet dat je in week twee de straat op gaat’

ZGG startte in 2024
nieuwe zendingsposten
in Manta en Paskuqan

Totaal verschillend zijn ze, de Albanese en Ecuadoraanse cultuur. Starten op een nieuwe zendingspost doen Peter Hout en Maurice Heijboer dan ook op een heel eigen manier. Maar of je nu te maken hebt met veel weerstand of juist met een oppervlakkig volksgeloof, het komt aan op de Geest Die harten opent.

Hoe begin je een nieuwe zendingspost? ‘Dat is een zaak van veel gebed, maar ook gewoon de hand aan de ploeg slaan’, geven Peter Hout en Maurice Heijboer aan. ‘Het is immers de Heere Die Zijn Kerk aan het bouwen is. Wij zijn op z’n best maar instrumenten.’ De evangelisten uit Albanië en Ecuador spreken over hun zoektocht naar manieren om mensen te bereiken, en over Gods leiding daarin. In het gesprek wordt duidelijk dat het één wereldwijde Kerk is, van alle tijden en plaatsen, maar hoe de Heere die Kerk bouwt, is heel verschillend.

Vorbereiding

Voordat de evangelisten startten op de nieuwe zendingspost hebben ze een opleidingstraject bij ZGG doorlopen. De opleiding is niet specifiek gericht op het stichten van een nieuwe post. Je bent allereerst evangelist. Het is ook mogelijk dat werkers uiteindelijk worden ingezet op een andere plek dan ze in gedachten hadden. Bovendien zijn de verschillen tussen zendingsgebieden groot. Peter: ‘In Albanië begint evangelisatiewerk nogal eens bij kinderen. Volwassenen willen weinig te maken hebben met de bijbelse boodschap, maar ze laten hun kinderen wel naar een kinderclub gaan. Daar kan de Bijbel opengaan, in de hoop zo uiteindelijk ook de ouders te bereiken.’ In Ecuador werkt dit niet zo. Maurice: ‘Ecuadoranen laten hun kinderen makkelijk naar kerkelijke activiteiten gaan, maar het blijkt moeilijk om vandaaruit de ouders echt te bereiken.’ Kennis over wat wel of niet werkt in een bepaalde cultuur doen de evangelisten vooral op bij collega’s en voorgangers op hetzelfde zendingsveld.

Verkennen

Het deputaatschap nam het besluit om in Manta een nieuwe zendingspost te starten. Manta is een stad met 300.000 inwoners. Waar ga je dan beginnen? Na hun verhuizing in december 2023 nam Maurice eerst de tijd om met zijn gezin te wennen aan de nieuwe omgeving. Het wijze advies van een collega op het zendingsbureau was: ‘Heb niet het idee dat je in week twee de straat opgaat.’ Maurice is de stad gaan verkennen: Welke wijken zijn er? Wat voor kerken zijn er al? Waar klinkt het Evangelie niet of nauwelijks? Hij kreeg daarbij hulp van een gezin dat al jaren in Portoviejo kerkt, maar dichterbij de nieuw ontstane zendingspost woont. Deze mensen

‘Zou je niet beginnen met zondagse samenkomsten?’

waren erg behulpzaam in het leggen van contacten. ‘We zochten een plek waar we veel mensen konden bereiken. Ze dachten mee bij het zoeken naar een geschikte ruimte. Dat ging niet vanzelf. Iemand zei bijvoorbeeld: ‘Als het voor de kerk is, wil ik het niet verhuren.’ Toen we een ruimte gevonden hadden, hebben we een open dag georganiseerd. Maar we wisten nog niet hoe het verder moest. In het verleden is in Ecuador gestart met een bijbelstudiemoment op een doordeweekse dag. Maar in de wijk rond de kerkruimte zijn de meeste mensen dan aan het werk. ’s Avonds is het om half zeven donker en worden veel straten onveilig. Dan komen

Peter Hout maakt spelenderwijs contact met jongeren in Paskuqan.

mensen ook niet meer.’ Maurice heeft duidelijk de leiding van de Heere ervaren in het feit dat ze op dat moment visitatie kregen. ‘Toen we dit bespraken en ervoor gebeden hadden, zei een van de deputaten: ‘Zou je niet beginnen met zondagse samenkomsten? Zeker met het gezin uit Portoviejo dat al bij julie betrokken is, zijn daar mogelijkheden voor.’ Dat is gebeurd en de vier mensen uit dit gezin werden de eerste leden van de nieuwe post.’

Verschillen

In Paskuqan is het ondenkbaar om op dezelfde manier een zendingspost te starten. ‘Natuurlijk spreek je collega’s over de

vraag hoe zij gestart zijn’, vertelt Peter. ‘Maar niet alleen zendingslanden verschillen, ook binnen Albanië zijn de posten bijna niet te vergelijken. Delvinë en Tepelenë liggen in het zuiden, waar je wat directer kunt zijn. Paskuqan is een vrij nieuwe stad, zo’n beetje in het midden van het land, tegen de hoofdstad Tirana aan. De meeste inwoners zijn vanuit het noorden hierheen verhuisd. Voor hen gaat relatie boven alles. Met wijkgenoten die we regelmatig ontmoeten, kunnen we best over alledaagse dingen praten. Maar zodra je over de bijbelse boodschap begint,

Tekst + Pieter van Ojen

Zoeken naar een nieuwe post

De zoektocht naar een nieuwe zendingspost is een ingewikkeld en verantwoordelijk proces. Iedere zendingswerker voelt weleens de nood van een bepaald gebied. Maar waar is de nood het hoogst? En boven alles: welke weg wijst de Heere? Het proces in Albanië startte zo’n twee jaar voordat de post in 2024 is geopend. In die tijd is steeds gebeden om de leiding van de Heere. Tegelijkertijd is er ook actief gezocht, bijvoorbeeld door middel van een interview met iemand die veel kennis had over de kerken in Albanië. Deze informatie hebben we naast de gegevens over de opbouw van de bevolking gehouden. Veel Albanese gebieden hebben met leegloop te maken en zijn dunbevolkt geworden. Uit het eerste onderzoek kwamen vier plekken naar voren, waaronder Paskuqan. Eén daarvan viel af doordat een andere organisatie er begon. De overige plekken hebben we bezocht. We interviewden er christenen om meer te weten te komen. Opnieuw viel één plaats af. Maar hoe moet je dan kiezen tussen de overige twee? We wisten het niet meer. Uiteindelijk, na gebed, viel in de laatste vergadering ineens alles op zijn plaats. Alles wees richting Paskuqan. Met vrijmoedigheid adviseerden we deze plaats richting het deputaatschap, dat het advies overnam. Zo werd ons de weg gewezen.

hoor je: ‘Wij zijn moslim’, en dan is het gesprek ten einde.’ In Ecuador is juist sprake van een soort volksgeloof. Maurice: ‘Bijna iedereen hier op straat zegt dat hij in God en de Heere Jezus gelooft. Je kunt met elke taxichauffeur over de Bijbel spreken. Een

Maurice Heijboer

Peter Hout

Een knutselwerkje hoort erbij op de zondagsschool in Manta.

aantal mensen is ook nieuwsgierig naar de Evangelieverkondiging. Maar de realiteit is dat velen geen behoefte hebben om samen te komen, of na enkele keren afhaken. Ook hier geldt dat het aankomt op het werk van de Heilige Geest.’

Opmerkzaam

Tijdens het onderzoek naar een nieuwe zendingspost in Albanië interviewde het ZGG-team evangelisten uit andere kerken. Zij zeiden: ‘Je kunt niet rechtstreeks het Evangelie delen. Zorg dat je dienstbaar bent aan de wijk, waardoor ze je leren kennen.’ Peter: ‘Dan ga je biddend zoeken. Moeten we een wijkcentrum openen? Of cursussen geven? Maar het was alsof die deur dichtging. Er kwam echter op een wonderlijke manier een ruimte beschikbaar via Gerda Wassink, die hier al langer activiteiten deed met gehandicapte kinderen. Ook bestuurdde de Heere het zo dat Carolien Geluk als kinder- en vrouwenwerker naar Paskuqan kwam.

Toen zijn we gestart met kinderwerk voor de broertjes, zusjes en vriendjes van die gehandicapte kinderen.’

‘Hoe bereik ik mijn overbuurman van zeventig? Ook hij heeft een onsterfelijke Ziel.’

De kinderclub was in het begin geen bijbelse club, zodat er geen drempel zou zijn. Tegelijk bleef het team in Paskuqan bidden om de leiding van de Heere en een opmerkzaam hart. Peter: ‘Vlak voor Pasen dit jaar hebben we voor het eerst mensen gericht uitgenodigd voor een bijeenkomst met een bijbelse boodschap

en een hapje en drankje achteraf. Daar hebben we de Paasboodschap gedeeld, met elkaar muziek gemaakt en gezongen. Dat waarderen Albanezen. Maar het is echt zoeken. Waar vind je openingen en wat is de leiding van de Heere?’ Maurice herkent dat: ‘Het gaat om aansluiting zoeken bij de mensen hier en nu. Wat tien jaar geleden passend kon zijn, kan nu anders liggen. Het is een aanhoudend gebed om moed om beslissingen te durven nemen als je ervaart dat iets de weg van de Heere is.’

Niet alleen

Om mensen te bereiken moeten evangelisten zichtbaar zijn in de plaatselijke gemeenschap en een netwerk opbouwen. Vaak zijn er mogelijkheden voor samenwerking. Peter: ‘We werken veel samen met een bevriende pastor van een protestantse kerk. De familie Wassink bezocht al regelmatig zijn kerkdiensten en zo is het contact gegroeid. Ook hebben we goede

banden met de andere zendingsposten in Albanië. Er gaan regelmatig jongeren vanuit Delvinë en Tepelenë naar de universiteit in Tirana. We zoeken hoe we hen kunnen ondersteunen in hun nieuwe woonomgeving en kunnen begeleiden naar een bijbelgetrouwe kerk.’ Ook Maurice onderhoudt goed contact met een aantal kleine kerken in de omgeving. Die gemeenten waren ook betrokken bij de zoektocht naar een geschikte plaats voor Evangelieverkondiging. ‘We zoeken afstemming om elkaar te versterken en niet te veel in elkaars vaarwater te zitten. De relatie is goed. We ervaren daarnaast de steun van mensen uit de buurt als een zegen van de Heere, zoals van dat gezin dat uit Portoviejo overkwam. Zij helpen bij de culturele vertaalslag die we moeten maken in het benaderen van Ecuadoranen. We denken er bijvoorbeeld over na om de eerste verjaardag van onze kerk te vieren. Dat is hier gebruikelijk om te doen.’

Stapstenen

Terugkijkend op de eerste periode op hun nieuwe post ervaren de zendingswerkers Gods leiding. Ze noemen dat stapstenen op hun weg, onmisbaar voor henzelf en voor het ontstaan van een gemeente. Peter: ‘Soms vraag je je af waarom iets zo moet gaan. Toen we hier net kwamen, vreesden we dat het jaren zou duren voor we ook maar een kinderclub zouden hebben. Maar nu komen er na een jaar meer dan twintig kinderen op de club. Dat geeft moed. Tegelijk bidden we ook veel voor de volwassenen. Hoe bereik ik bijvoorbeeld mijn overbuurman van zeventig? Ook hij heeft een onsterfelijke ziel.’ De zendingspost in Manta mag zich intussen verheugen in zo’n twintig bezoekers per zondag. ‘Beginnen is spannend’, erkent Maurice. ‘Het is

Tekst + Gerard en Gerda Wassink

Gods werk

In 2015 kwamen wij in Paskuqan te wonen. Samen met collega’s voelden we dat dit de plek was waar we moesten zijn, verwachtend dat de Heere hier een bedoeling mee had. De betrokkenheid op de mensen groeide en met onze Braziliaanse pastor gingen we elke maand bidden om een evangelist voor Paskuqan. De tijd was er nog niet rijp voor. Toch konden wij in onze contacten al laten zien Wie de Heere is door liefde te geven. Tien jaar is er nodig geweest om het vertrouwen van enkele mensen te krijgen. Bijna twee jaar geleden koos ZGG Paskuqan als nieuwe zendingspost. God verhoorde de gebeden; het is Zijn werk.

menselijk om te denken: Hoe zullen bezoekers de eerste keer ervaren? We mogen geen obstakel voor hen zijn. Af en toe worstel ik daarmee. Maar het werk op deze nieuwe post is waartoe de Heere me heeft geroepen. En tot hiertoe heeft Hij geleid. We mogen met volharding en lijdzaamheid, maar ook met blijdschap doorgaan. Ik zou het mooi vinden als er in Nederland

gebed is voor bezoekers van zendingsposten. In Ecuador is geen christenvervolging, maar voor onze bezoekers betekent het veel om uit hun bestaande verbanden te stappen en naar de kerk te gaan. De duivel zit niet stil bij zo’n keuze.’ Toch zijn de zendingswerkers het niet eens met de gedachte dat het ‘ploegen op rotsen’ is op hun zendingspost. Peter:

‘De Bijbel leert dat we mogen zaaien op hoop.’ ‘Precies’, beaamt Maurice, ‘en de bergen zullen vrede dragen.’ ♦

De jongerenclub in Manta komt samen bij Gods Woord.

ECUADOR

Predikanten in opleiding

Hoe ging het dit jaar met de studie van onze hermanos Yandri Veliz en Javier Chancay, die in november 2023 werden toegelaten tot de opleiding tot predikant? Na een basisjaar in 2024 ging het in 2025 meer om de praktische aspecten van het ambt. Daarnaast werd het theologische fundament versterkt.

Kerkgeschiedenis

Onze collega Cristian Dekker kon net voor zijn repatriëring de lessen Kerkgeschiedenis afronden. De studenten hebben geleerd over de Vroege Kerk, de kerk in de Middeleeuwen en tijdens de reformatie en over de puriteinen. Een middeleeuwse maaltijd kon daarbij niet ontbreken, bereid door Yandri, Javier en Marja, genoten door alle opleiders, de studenten en hun echtgenotes. Ten slotte zijn ook de theologische ontwikkelingen van de 19e tot de 21e eeuw behandeld. Dit laatste is belangrijk, omdat de hermanos (broeders) in hun contacten met andersdenkenden hun eigen achtergrond goed moeten kennen.

Inleiding op de theologie

Een belangrijk theologisch vak dat Dick dit jaar gaf, was 'Prolegomena', in het Nederlands 'Inleiding op de theologie'. Op deze module bouwt alles voort wat verder in de theologische vakken aan de orde komt. Eerst hebben de studenten nagedacht over wat theologie inhoudt. Daarna bestudeerden ze de wijze waarop de Heere Zich

V.l.n.r.: Yandri Veliz, ds. Jorge Chancay, Dick Korpel, Javier Chancay.

aan mensen openbaart, namelijk door de natuur en door Zijn Woord. Dit hielp Yandri en Javier enerzijds om hun eigen kennis te verdiepen. Maar het helpt hen ook voor hun preken en in het gesprek met mensen binnen en buiten de kerk. Het belang van de Bijbel kan niet genoeg benadrukt worden.

Praktijk

Beide studenten hebben tijdens hun opleiding ook praktijkervaring opgedaan. Drie maanden lang ondersteunde Yandri de gemeente in Portoviejo en Javier die in Machala. De studenten hebben gepreekt, catechisatie gegeven en huisbezoeken gebracht. Pastor Jorge Chancay, sinds 2022 gemeentepredikant in Guayaquil, heeft hen in deze periode begeleid. Het was voor de hermanos een belangrijke leerervaring met het oog op de tijd dat ze als predikant de gemeenten in Ecuador zullen mogen dienen. We hopen en bidden dat dit in 2027 zover zal zijn. +

De goede Herder tot in eeuwigheid

In 2025 staan we stil bij 'Christus is de goede Herder'
+ in de belofte
+ in Zijn komst
+ in Zijn toebrenge
+ in Zijn sterven
+ tot in eeuwigheid

In deze tekst ziet Johannes de vrucht van al Gods Kerkvergaderende arbeid. Wat ziet hij dan? Een bont gezelschap, 'uit alle natie, en geslachten, en volken, en talen, staande voor den troon, en voor het Lam, bekleed zijnde met lange witte klederen, en palmtakken waren in hun handen' (Openb. 7:9). Hier op aarde leiden culturele verschillen tussen Gods kinderen wel eens tot spanningen, afstand en soms zelfs tot afkeuring. Zo houdt de een van stemmige kleding en rust in de eredienst, terwijl Afrikaanse broeders en zusters dit juist anders invullen. Bij hen is het kleurrijk en klankrijk. Maar zulke spanningen of verschillen zullen er in de toekomstige woning niet meer zijn. Johannes weet vanuit het verleden waarom die spanningen er niet meer zullen zijn. Het is een van de meest rijke openbaringen door zijn Meester. Christus kwam niet om gediend te worden, maar om te dienen (Matth. 20:28). Als verstomd aanschouwden de discipelen hoe ver hun Meester daarin ging, toen Hij met liefde hun vuile voeten waste (Joh. 13). Maar dat was ten tijde van Zijn vernedering. Hij zal toch zeker in Zijn verhoging wel gediend worden? Inderdaad, maar toch zegt Jezus vanuit een gelijkenis: '() en bijkomende, zal hij hen dienen' (Luk. 12:37). Christus, de Meester, zal ook in Zijn verhoging het

Want het Lam, Dat in het midden des troons is, zal hen weiden, en zal hun een Leidsman zijn tot levende fonteynen der wateren; en God zal alle tranen van hun ogen afwissen.

Openbaring 7:17

volk dat Hij verlost heeft, dienen. Eens een Herder, altijd een Herder. Steeds dieper zal Christus Zijn volk leiden in de Godsgeheimen van het eeuwige leven. Had Hij immers niet verklaard dat het eeuwige leven niet zomaar leven is? Het is God leren kennen (Joh. 17:3). Dat begint hier op aarde, als Hij het gepredikte Woord zegent om harten brandend voor Hem te maken. Dat zal Hij in de eeuwigheid voortzetten en die harten meer en meer verzadigen uit de fonteynen van de Godskennis (Ps. 36:8-10). Dan zal uiteindelijk geen traan meer overblijven. +

Geen doel maar een middel

Twaalf kringloopwinkels verspreid over het land leveren een belangrijke bijdrage aan het zendingswerk. Lennard Elenbaas, relatiebeheerder bij ZGG, bezoekt regelmatig een van de winkels. 'Als ik met vrijwilligers spreek, proef ik altijd iets van het grote doel waarvoor ze bezig zijn.'

Betrokkenheid

De omzet van de kringloopwinkels is in de loop van de tijd flink gestegen en zorgt inmiddels voor bijna 30% van de inkomsten van ZGG. Lennard: 'Daar zijn we natuurlijk blij mee. Maar mooier nog vinden we de betrokkenheid die besturen en vrijwilligers van de kringloopwinkels laten zien. Het is dezelfde betrokkenheid als die van een klas kinderen die de klusjeskaart volmaakt.'

Middel

ZGG zou niet kunnen doen wat op dit moment gedaan wordt zonder de inkomsten van de kringloopwinkels. Lennard benadrukt dat de inkomsten een middel zijn: 'Een kringloopwinkel kán een doel worden als we spreken over omzet en groei. We moeten nooit uit het oog verliezen dat de winkels een middel zijn. In de enorme groei mogen we de hand van de Heere opmerken. Mede dankzij de inkomsten van de kringloopwinkels heeft het zendingswerk zich de afgelopen jaren kunnen uitbreiden. Tegelijkertijd is het

Lennard
Elenbaas

goed dat de inkomsten uit de plaatselijke gemeenten ook toenemen. De coronatijd heeft ons laten zien dat inkomsten uit één bron ook kwetsbaar kunnen zijn.*

Ontmoeten

In de winkels zijn veel vrijwilligers actief. Regelmatig gaat Lennard bij hen langs om in gesprek te gaan. 'Onder het genot van een kopje koffie blijkt altijd weer hoe mooi het is dat vrijwilligers uit de gemeente elkaar ontmoeten. De kringloop schept een band tussen gemeenteleden onderling. Maar het raakt mij het meest als mensen vertellen wat hen drijft om dit werk te doen. Ze weten: zendingswerk is niet óns werk. Dat betekent niet dat wij niets hoeven te doen, maar de Heere zorgt' ♦

*Zie pagina 31

De Kinderkrant over:

Een speciaal kind

Dyron, Jonathan,
Johannes, Elbjon,
Fabian, Aureliu, Mirela
en nog veel meer
kinderen

Misschien heb je een beperking of ken je iemand met een beperking. Dit zijn kinderen die andere zorg nodig hebben. Ontmoet in deze Kinderkrant een paar speciale kinderen

ECUADOR

Dyron en Jonathan

Geschreven door **Steven en Karine Baan**

Op de foto zie je Dyron Flores Erreyes (23 jaar) en onze zoon Jonathan. Ze hebben allebei een verstandelijke beperking. Dyron ging eerst naar een gewone school. Ze vonden hem daar heel druk. Vanaf dat moment ging zijn moeder elke dag mee naar school. Zij maakte ook zijn schoolwerk. Dyrons moeder ging ook mee toen hij op de hogere school zat. Kun jij je dat voorstellen, je moeder naast je in de klas? Dyron helpt nu zijn vader en moeder in hun restaurantje. Hij serveert het eten en drinken. Hij gaat elke week paardrijden. Daar wordt hij rustig van.

Jonathan gaat ook naar een gewone school. Hij heeft een ‘schaduwjuf’. Dat is eigenlijk hetzelfde als wat de moeder van Dyron deed. Vroeger werden kinderen weleens opgesloten omdat de moeders niet wisten hoe

ze met hen om moesten gaan. In Ecuador zijn geen speciale scholen voor kinderen met een beperking. Er is op de school van Jonathan wel een speciale afdeling. De schaduwjuf van Jonathan gaat soms even met hem naar buiten. Dan kan hij daarna weer wat beter opletten in de klas. Jonathan volgt niet alle lessen, hij heeft een speciaal programma. Weet je trouwens hoe kinderen met een beperking genoemd worden in Ecuador? ‘Niño especial’ (een speciaal kind). Weet je wat mooi is? Op zondag zegt Dyron soms zomaar even iets onder de preek of hij zingt hard mee. Jonathan stapt spontaan op mensen af en weet met zijn glimlach een lach op ieders gezicht te toveren. Jonathan kan al veel liederen spelen op de gitaar en zingt dan mee. Demos Gracias al Señor, we danken de Heere! Doe jij dat ook?

GUINEE

Johannes

Geschreven door **familie Hakvoort**

Hallo,
Ik ben Johannes. Ik woon bij mijn oom. Ver bij mijn ouders vandaan. Ik heb extra zorg nodig. Maar opvang en onderwijs voor mensen zoals ik bestaat niet in Guinee. Ik ben 16 jaar en kan overdag niet meer thuisblijven. Mijn oom had geprobeerd om een baantje voor me te regelen. Toen de baas merkte dat ik extra zorg nodig had, heeft hij me naar huis gestuurd. Hij zou bellen als hij me weer nodig had.
Nu ga ik ’s ochtends weg en zwerf door de stad. Vaak

ben ik bij de taxiplaats. Daar kent iedereen me. Mensen maken grapjes en soms help ik. ’s Avonds ga ik weer terug naar huis. Dat gaat ook wel eens mis. Laatst was ik in een droge put gevallen en kon ik er niet meer uitkomen. Toen hebben veel mensen uit de kerk voor me gebeden en naar me gezocht. Pas enkele dagen later werd ik gevonden.
De Heere heeft mij gered!

Groet, Johannes

Kleuren

Kleur de plaatjes van hulpmiddelen die speciale kinderen nodig hebben.

Geen school

Geschreven door **Gerda Wassink**

Aureliu,
Mirela en
Fabian

Zijn er in Albanië ook kinderen met een beperking?
‘Jazeker, ik denk aan Elbjon, Fabian, Aureliu en Mirela. Elbjon en Fabian hebben een lichamelijke en verstandelijke handicap. Aureliu heeft autisme en vindt leren heel moeilijk. Mirela zat eerst op een gewone school, maar het lukte haar niet om te lezen en rekenen. De juf sloeg haar soms en daarom is ze vanaf haar 9e jaar niet meer naar school gegaan.’

Krijgen deze kinderen goede zorg en hulp?
‘In Albanië zijn mensen soms bijgelovig. Ze denken dat een

handicap komt door een boze macht. Er zijn gelukkig wel mensen die er anders over denken.
De ouders hebben vaak zorgen, het is bijvoorbeeld heel duur om luiers te kopen. En kinderen kunnen niet naar een gewone school omdat ze bijvoorbeeld niet zindelijk zijn of heel druk zijn. Een dagopvang is er ook niet.’

Zijn deze kinderen dan bijna altijd thuis?
‘Vaak wel. Gelukkig kunnen sommige kinderen naar de activiteiten komen die door zendingswerkers worden verzorgd. Een soort dagbesteding. Dat is heel fijn voor hen.’

UIT DE BIJBEL

De opwekking in Naïn

De Heere Jezus reist naar de stad Naïn. Lukas 7 vertelt dat Hij niet alleen reist. Met Hem gaan velen van Zijn discipelen en een grote schare mee. Maar als ze bij de poort van de stad aankomen, gaan zij aan de kant van de weg staan. Waarom?

Op een draagbaar, waarschijnlijk een plank, wordt het lichaam van een overledene de stad uitgedragen. De enige zoon van een weduwe is overleden. De Heere Jezus ziet het verdriet van deze moeder en Hij wordt innerlijk met ontferming bewogen. Hij zegt tegen haar: ‘Ween niet.’ Dan gebeurt er iets opmerkelijks. Jezus loopt naar de draagbaar en raakt die aan. Zou de Heere de wet dan niet kennen? Numeri 19 vers 11 zegt dat iemand die een dode aanraakt, zeven dagen onrein is. Natuurlijk kent de Heere deze wet. Maar Hij maakt er zich geen zorgen over. Hij wordt door het aanraken van de dode niet onrein. Juist het tegenovergestelde, de dode komt tot leven! Hij gaat overeind zitten en begint te spreken. In de opwekking van de jongeman uit Naïn zien we dat de dood niet het laatste woord heeft. Paulus zegt in Efeze 2 dat wij dood zijn in onze zonden en misdaden. We noemen dat ‘geestelijk dood’. Daarna legt Paulus

Geschreven door **Dick Korpel**

Vragen voor jou

- 1 Wat bedoelt Paulus als hij zegt dat wij dood zijn in zonden en misdaden?
- 2 Waarom is het sterven van de Heere Jezus belangrijk als het over onze dood gaat?

uit dat wij door de liefde van God kunnen worden opgewekt. Het Leven (‘Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven’, zegt de Heere Jezus over Zichzelf) overwint de geestelijke dood! Maar toch moet ieder mens sterven. Ook iemand die zijn of haar zonden oprecht beleden heeft voor de Heere. Ook iemand die door God is aangenomen als Zijn kind. Maar dan is de dood overwonnen tot het eeuwige leven. Dan wordt het sterven inslapen, zegt de apostel Paulus. Dan mag Gods kind eeuwig bij de Heere zijn. Verlang jij daarnaar?

Handalfabet

Welke naam uit de Bijbel zie je hier?

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W

Tijd of trouw

NIGERIA

In 1 Koningen 13 lezen we een veront-rustende geschiedenis. Een voor ons naamloze, maar door de Heere gezonden profeet bestraft koning Jeróbeam bij het altaar. Jeróbeam wijst vol woede naar de profeet en geeft de opdracht om hem te grijpen. Maar als hij is uitgesproken, verdort zijn hand. Ook scheurt het altaar doormidden. Als de koning weer hersteld is, nodigt hij de profeet uit bij hem thuis. Maar de Heere had de profeet bevolen met niemand anders te eten en te drinken. Gehoorzaam weigert hij daarom het aan-bod van de koning. Maar dan ontmoet deze jonge profeet een oude profeet die hem door een leugen verleidt om wel met hem te eten en te drinken. De jonge profeet wordt door de Heere gestraft: een leeuw komt en doodt hem.

Gehoorzaamheid

We kunnen uit deze geschiedenis leren dat het niet het voornaamste is hoe lang je dient, maar dat het erom gaat hoe trouw je dient. Misschien zijn er mensen die blij en opgewonden zijn omdat ze al heel veel jaar in het ambt dienen. Ze tellen de jaren. Maar dit bijbelgedeelte laat ons zien dat het niet om jaren, maar om trouw en ge-hoorzaamheid aan de Heere gaat. Deze naamloze profeet is op dit punt navolgenswaardig: hij spreekt tegen de goddelozen. Hij loopt niet weg zoals Jona. De vijandschap van Jeróbeam hoeft ons

niet te verbazen. Ook nu zijn er mensen die niet blij zijn met de woorden van de Heere. Dat komt omdat die woorden spreken van bekering. Laten we ook voor onszelf blijven bidden of we ons mogen vernederen als het Woord tegen ons getuigt.

Volgen

Verder kunnen we hieruit leren dat we de stem van oude profeten niet meer gehoorzaam moeten zijn dan de stem van de Heere. Eli was ouder dan Samuël, maar God sprak juist door Samuël. De Heere ziet geen zonde door de vingers. Wie of wat de verleiding ook is, we moe-ten er van afwijken! Tegenover deze jonge en oude ontrou-we profeten staat de Heere Jezus. Hij is het grote Voorbeeld, de Profeet Die Zijn Vader in alles gehoorzaamde, tot in de dood van het kruis. En Hij roept ons toe: ‘Volg Mij!’ ♦

Deze tekst is een samenvatting van de preek die ds. Nwoji op 7 september 2025 in de gereformeerde gemeente van Utrecht heeft uitgesproken.

Nieuwe website voor ZGG

Homepage geeft ruim aandacht aan de kern van het zendingswerk

E Bij ZGG houden we ons al jarenlang bezig met hetzelfde: zendingswerk. De wereld waarin dat werk gebeurt, blijft niet hetzelfde. Met name de digitale realiteit vandaag de dag vraagt soms om investeringen. Daarom zijn we per 1 oktober overgegaan op een geheel nieuw ontwikkelde website. De vorige website was ruim acht jaar oud, in de onlinewereld een behoorlijke leeftijd. De nieuwe site is op veel punten aangepast aan het klikgedrag van onze bezoekers

‘Wat zie ik nu?’ Misschien hebt u dat gezegd toen u in de afgelopen weken naar www.zgg.nl ging. De website heeft namelijk een heel ander jasje aangetrokken. En dat levert de gebruiker veel moois op.

en geeft meer informatie over het werk op de zendingsvelden en voor het thuisfront.

Zendingswerk en teams

Op de nieuwe homepage staat zendingswerk centraal: de verspreiding van het Evangelie onder alle volken. De landen waarin dat momenteel door ZGG gebeurt, komen al snel in beeld, net als de werkzaamheden die erbij komen kijken. Op die manier worden bezoekers geïnformeerd over ZGG als kerkelijke zendingsorganisatie.

Al deze informatie is ook in het menu te vinden onder ‘Wereldwijd werkzaam’. Hier hebben onze zendingswerkers ook een plekje gekregen, evenals onze zusterkerken. Papoea en Nigeria zijn voor ons geen zendingsgebieden meer, maar de onderlinge verbinding blijft.

Interactief

De wereldbol op de homepage trekt alle aandacht. Het is leuk dat hij interactief is: wie over de naam van een land beweegt, ziet de wereldbol snel in de goede positie draaien terwijl de pin in het land rood kleurt. Dankzij de 3D-weergave krijgen alle landen en

continenten ook de juiste grootte, wat op een plat vlak niet goed mogelijk is. De site kan koppelingen maken tussen de landen, de werkers, de werkzaamheden en artikelen die zijn gepubliceerd. Op de pagina van Dick en Margreet Kroneman zijn bijvoorbeeld veel artikelen over bijbelvertaalwerk te vinden. Zo kan een bezoeker gemakkelijk meer informatie opdoen.

Doelgroepen

Iedereen op het thuisfront in Nederland is onderdeel van het zendingswerk. Meedoen kan door daadwerkelijk een actie te ondernemen; ze zijn te vinden onder de kop ‘Doe mee’. Maar het gebeurt ook door verschillende doelgroepen. Kinderen, bijvoorbeeld. Ze kunnen heerlijk grasduinen op ‘hun’ pagina. Ondernemers kunnen terecht op een andere pagina om hun mogelijkheden voor steun aan ZGG te onderzoeken. De plaatselijke gemeente is het grondvlak van kerkelijk zendingswerk. Voor gemeenteleden is daarom ook een pagina ingericht. En de inkomsten per gemeente zijn te raadplegen onder de financiële verantwoording bij ‘Over ons’.

Lezen, luisteren, kijken

Geïnformeerd blijven over het zendingswerk is een belangrijke vorm van meedoen. Daarvoor is de gevarieerde afdeling ‘Lezen, luisteren, kijken’ ingericht. Ons zendingsblad *Paulus* en de Kinderkrant zijn er te vinden als PDF-bestanden. Waardevolle artikelen en series uit de *Paulus* van vroeger en nu zijn er geplaatst onder ‘Artikelen’. Maar ook nieuwere vormen van informatie

over het werk hebben hier een mooie plek gekregen: de *Paulus* Podcast, videoseries van de afgelopen tijd en natuurlijk de kijk- en luistermaterialen van de laatstgehouden zendingsdag. Je

We willen het oude verhaal van zending op een eigentijdse manier vertellen.

zou de weg bijna kwijtraken. Gelukkig heeft de website een zoekfunctie, naast de menuknop. Daarmee is het mogelijk om gericht te zoeken.

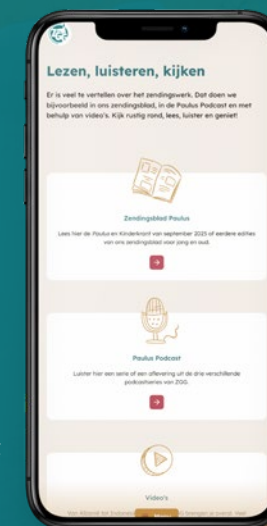
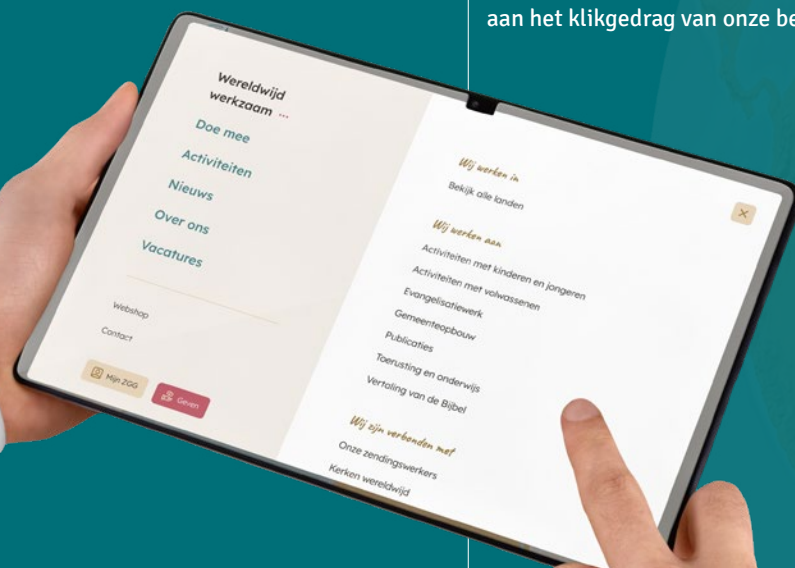
Stijl

De inrichting en inhoud van een nieuwe website vraagt doordenking, maar het uiterlijk ervan ook. Nadat we samen met Nedbase, onze websitebouwer uit Middelburg, de structuur hadden opgezet, is het ontwerp van de site doordacht. Een warme uitstraling is belangrijk. Zendingswerk richt zich op het hart en de Heilige Geest

maakt harten wereldwijd brandend. Maar zendingswerk vindt ook vaak plaats in warmere landen dan Nederland. De uitbundige zonneschijn op foto's uit zendingslanden maakt dat soms letterlijk zichtbaar. De gekozen kleuren op de website zijn afgeleid van de ZGG-huisstijl. De groenblauwe logotint komt terug in de koppen; de rode steunkleur wordt bescheiden ingezet. De zachte achtergrondkleur is een pastelvariant van de twee okerkleurige tinten in de huisstijl.

Toekomst

We hopen dat de nieuwe website de komende jaren veel bezoekers voorziet van informatie over het werk van ZGG. Het is in onze digitale tijd een belangrijk middel om actualiteit én achtergrond te communiceren. Kijk maar eens rustig rond op www.zgg.nl. U zult genoeg informatie aantreffen om woorden te vinden in uw gebed voor het zendingswerk. +

Handen achter de kerkdienst

Aan een uitzenddienst gaat veel voorbereiding vooraf

Het was de eerste keer dat er een uitzending vanuit de gemeente van Elspeet plaatsvond. Op 25 oktober 2022 werden Peter en Arianne Hout uitgezonden naar Albanië. De pas opgerichte thuisfrontcommissie (TFC) kreeg de taak om de praktische zaken rond de dienst te regelen. Ook voor de TFC-leden was alles nieuw. Dankzij goed contact en afstemming met ZGG en de familie Hout hielden ze overzicht en zagen ze niets over het hoofd.

De TFC van familie Hout
V.l.n.r.: Ronald de Waard, Jacoline Spelt, Bert Jan Peters, Arianne Hout, Peter Hout, Arjan van Rijn, Lydia Stijnen

Van een QR-code voor de collecte tot het organiseren van een afscheidsmiddag: rondom een uitzenddienst komt van alles en nog wat kijken. De thuisfrontcommissie speelt hierin een belangrijke rol.

Overlegmomenten
Bert Jan Peters is lid van de TFC van familie Hout. Hij was betrokken bij de praktische voorbereidingen van de dienst. ‘We maakten gebruik van de informatie die we van ZGG ontvingen. De dienst verloopt volgens een vast protocol, waarin ZGG een belangrijke rol speelt. Onze voorbereiding spitste zich vooral toe op de zaken daaromheen.’ De thuisfrontcommissie overlegde regelmatig met familie Hout. Tijdens deze overlegmomenten stemden ze zaken af rond de dienst en het moment van afscheid nemen.

Steun
Bij het organiseren van een uitzenddienst komt van alles kijken. Bert Jan somt wat dingen op: ‘Het reserveren van plaatsen voor de genodigden, het verzorgen van de liturgie met daarin een QR-code voor de collecte, het regelen van parkeerwachters en het aanleveren van berichten voor bijvoorbeeld in de kerkbode.’ Daarnaast organiseerde de thuisfrontcommissie ook de afscheidsmomenten in de gemeente. Op de zaterdag voor de uitzending was er een afscheidsmiddag. Na de uitzenddienst zelf konden genodigden nog

afscheid nemen. Dat waren belangrijke momenten voor de familie. Bert Jan kijkt positief terug op deze periode: ‘Het was fijn om de organisatie op te pakken en veel praktische zaken uit handen van de familie Hout te nemen. Zo konden we hen tot steun zijn.’

Uitzenddienst
Na alle voorbereidingen breekt het moment van de uitzenddienst aan. Dat moment zal Bert Jan niet snel vergeten. ‘De dienst was heel bijzonder, omdat een gezin uit onze gemeente werd uitgezonden naar een zendingsveld. Zij mogen daar

‘Het was fijn om de organisatie op te pakken en veel praktische zaken uit handen van de familie Hout te nemen.’

werkzaam zijn in Gods Koninkrijk. Het feit dat God roept om vanuit onze gemeente het Evangelie van Jezus Christus tot redding van zondaren te brengen, is een bijzonder voorrecht. Zo’n gezin gaat een onbekende toekomst tegemoet, in een onbekend land. Dat kan alleen in de kracht van de allerhoogste Majesteit.’

Yannick van Brummelen
achter het orgel van zijn thuisgemeente.

Het orgel open

Een kort maar fors voorspel bij de eerste psalm. Een feestelijke bewerking van een zondingslied aan het eind. Yannick van Brummelen begeleidde in juni 2025 de samenhang tijdens de uitzenddienst van familie Kooijman naar Japan. Daar ging een gedegen voorbereiding aan vooraf.

Hoe bereid je je voor op zo’n speciale dienst?
‘Een week van tevoren kreeg ik de liturgie voor de uitzenddienst. De muziek wilde ik zoveel mogelijk zelf bedenken, omdat ik er iets speciaals van wilde maken. De eerste psalm was Psalm 22 vers 14. Deze psalm gaat over de Heere Die over iedereen regeert en over heidenen die bekeerd worden. Daar hoort een fors, stoer voorspel bij. Zo ga ik alle psalmen langs. Dat vraagt tijd; een voorspel komt niet zomaar uit de lucht vallen. Als het bedenken van de muziek na een paar dagen af is, heb ik in de dienst alleen nog maar mijn psalmboekje nodig voor de melodie.’

Hoeveel inbreng heb je zelf tijdens de dienst?
‘De liturgie staat vast, maar voor en na de dienst heb ik eigen inbreng. Ik heb voor de dienst

gekozen voor Psalm 121. Tijdens de laatste zondag dat ze bij ons in de kerk waren, werd deze psalm de familie Kooijman toegezongen. Ik heb ook een bewerking van Psalm 17 gespeeld, op aanvraag van de kinderen Kooijman. Na de dienst speelde ik het lied ‘Roep uit aan alle stranden’. Het gaat over het verkondigen van het Evangeliewoord aan alle landen. Hierbij speelde ik met het orgel helemaal open.’

Hoe vond je het om deze uitzenddienst te begeleiden?
‘Het was voor mij de eerste keer dat ik een dienst met zoveel mensen begeleidde. Ik ben kerkorganist in de gemeente van Amsterdam. Daar zijn meestal rond de 50 à 60 mensen aanwezig. Ik vond het bijzonder dat ik deze uitzenddienst mocht begeleiden. Ik ken de familie Kooijman goed, van Jan-Kees heb ik catechisatie gehad. Tegelijk vind ik het jammer dat een jong gezin uit onze kleine gemeente is vertrokken, ook al blijven ze verbonden.’ +

Van dictafoon tot beschimmelde schoenen

Ds. W. Harinck heeft in zijn 35 jaar als deputaat veel meegemaakt

Van details naar hoofdlijnen. In zijn 35-jarige 'loopbaan' als zendingsdeputaat zag ds. W. Harinck veel veranderen, ook op de zendingsvelden. Het mandaat van ZGG bleef echter gelijk: werkers uitzenden naar die gebieden waar de Naam van Christus niet is genoemd.

Predikanten uit de GJRP overhandigen op 5 september 2025 een afscheidscadeau aan ds. W. Harinck.

Ds. W. Harinck was van kinds af aan betrokken op zending. Zijn vader studeerde samen met ds. G. Kuijt. 'Ome Gerrit' kwam bij hen thuis en vertelde zijn verhalen. Ds. Harinck: 'Eén keer vergat ik het zendingsgeld op maandag. Dat maakte me zo verdrietig.' In 1988 werd ds. Harinck predikant; in 1990 is hij benoemd als deputaat. Een jaar later werd hij secretaris voor Nigeria. Ook Papoea had een eigen secretaris; dat was ds. H. Paul. Nadat in 2005 de veldoverleggen zijn ingesteld, werd ds. Harinck secretaris voor het hele deputaatschap.

Wat hield het werk als secretaris in?

'Ik voerde correspondentie met de velden. Dat ging per dictafoon: ik sprak de brieven in, in Woerden werden ze uitgetypt, en dan kwamen ze terug per post. De fax was een hele vooruitgang. Bellen met de velden gebeurde alleen bij een overlijden of een crisis. In vergaderingen bespraken we als deputaten veel praktische zaken zoals of er budget was voor een nieuwe koelkast of een motorfiets. Die besluiten liggen nu bij een team. Jaarlijks was ik twee keer twee weken op visitatie. Het was veel voor een jonge predikant met een groeiende

gemeente. Maar ik was gezond en mijn lieve vrouw steunde me geweldig: ze trok de kar van ons opgroeiende gezin.'

Welke ontwikkelingen zag u in de voorbije jaren?

'De kern bleef Woordverkondiging met het oog op gemeentestichting. In de jaren '80 en '90 was er daarnaast medisch werk en landbouw- en ontwikkelingswerk. Na een uitvoerig bezinningsproces in het deputaatschap besloot de synode dat de focus

'De kern bleef Woordverkondiging met het oog op gemeentestichting.'

op de Woordverkondiging moet liggen. Er mag diaconaal werk plaatsvinden, maar geen grote projecten die later niet aan de kerken kunnen worden overgedragen. Er kwamen nieuwe werkzaamheden bij, bijvoorbeeld in de gesloten gebieden. Het beleid werd duidelijker omschreven en vastgelegd in meerjarenplannen. Vanaf het begin zijn toelatingsgesprekken en psychologische testen onderdeel van het benoemingsproces van nieuwe werkers. Begeleiding kreeg steeds meer inhoud. We gingen strakker sturen op de eerste termijn van een werker: die moet volledig besteed worden aan taal- en cultuurstudie.'

Welke persoonlijke ontwikkeling hebt u doorgemaakt?

'Ik werd ouder en heb veel mogen leren

‘Ik gun het een jongere broeder graag om bij dit werk in Gods Koninkrijk betrokken te zijn.’

van het zendingswerk. Bij mij is de overtuiging dieper gerijpt dat het echt Gods werk is. Dwars door ons geploeter heen doet Hij Zijn wonderlijke werk. Je kunt alles nog zo goed neerzetten, maar zonder de Heilige Geest gebeurt er niets. Het is vrucht van Christus’ verdienste. Als je dat mag zien, ondanks ons eigen falen, geeft dat rust. Het zendingswerk heeft me gevormd om open te kijken naar andere culturen.’

Hoe ontwikkelde het contact met de zusterkerken in Papoea en Nigeria?

‘Mijn eerste reis in 1991 ging naar Nigeria. In een boomstambootje gingen we de rivier over. Ik werd geacht de vergaderingen te leiden. Het was regenseizoen en er groeide schimmel in mijn schoenen. De persoonlijke verhoudingen met de kerk in Nigeria lagen goed. Maar de armoede daar en de financiële afhankelijkheid gaven spanningen. Gaandeweg zijn we wederzijds volwassener geworden. Toch blijft het moeilijk. Als een kerk zegt: ‘Wij hebben onze evangelisten al vijf maanden geen salaris kunnen geven’, raakt dat direct aan de gevoeligheid van arm en rijk. Daarom hebben we gezocht naar meerjarenplannen die we gezamenlijk overeenkomen. Dat geeft ruimte om de correspondentie te richten op de kern, Schrift en belijdenis. Vanuit die gedachte zijn ook conferenties ontstaan rond centrale thema’s, zoals de vijf punten van het calvinisme of stadszending. In 2014 zijn Paul Eikelboom en ik naar Papoea geweest om zo’n meerjarenplan

vast te stellen. Toen kwam Papoea voor mij persoonlijk dichterbij.’

Wat ziet u in de zusterkerken?

‘De kerken hebben predikanten met een goede theologische opleiding. Dat was een speerpunt van het zendingswerk: jonge mannen laten studeren, met behulp van een studiefonds. Dat deze predikanten voorgeaan in vertaalde diensten in Nederland wordt steeds breder gedragen. Het blijft zoeken naar balans tussen wederkerigheid en cultuurverschillen. In Afrika bijvoorbeeld merk je dat men veel meer vanuit eenheid denkt en leeft. Je

gaat pas yam fufu of rijst eten als iedereen het eens is. Daar leerde ik dat relatie vaak zwaarder weegt dan resultaat. Daarnaast bewonder ik de eenvoud en afhankelijkheid van God in de zusterkerken.’

Hoe is het om afscheid te nemen als deputaat?

‘Op een gegeven moment ben ik gestopt als secretaris, maar gebleven als lid van het deputaatschap. Ik ben nu 67 en heb besloten om te stoppen. Ik heb er zelf geestelijk veel aan gehad, en ik gun het een jongere broeder graag om bij dit werk in Gods Koninkrijk betrokken te zijn. Ik bracht in oktober nog een laatste bezoek aan Ecuador voor toerusting van de twee predikanten in opleiding – een mooie afronding. Ik zal het werk missen. Een zondag op het zendingsveld, wanneer mensen zich onder het Woord scharen, dat maakt dat mijn hart opspringt. Dáár gebeurt het!’ +

Ds. W. Harinck bracht als deputaat veel bezoeken aan Nigeria.

Vraag en antwoord

Het uitzenden van zendingswerkers brengt een financiële verantwoordelijkheid met zich mee. Dat kan weleens zorgen geven

Vijf jaar geleden, in december 2020, moesten alle kringloopwinkels hun deuren sluiten vanwege de coronamaatregelen. Naast de soms grote gevolgen voor de vrijwilligers kreeg de pandemie daarmee ook gevolgen voor de inkomsten van ZGG. De bijdrage van de kringloopwinkels in die tijd was ca. 60.000 euro per maand. Toen er in februari geen verandering in de situatie kwam, zouden we in die twee eerste maanden 120.000 euro aan inkomsten moeten missen. Gelukkig heeft ZGG noodzakelijke reserves, maar hoe zou dit verder gaan?

Het antwoord kwam in diezelfde maand. Gewoonlijk zijn er aan het begin van het jaar niet veel uitkeringen van nalatenschappen. Deze keer werden er twee nalatenschappen overgemaakt met een totaalbedrag van ruim 125.000 euro! Verwonderd, bemoedigd en toch ook wel beschaamd om onze zorgen, mochten we opmerken dat ook het werk in de kringloopwinkels en ook de nalatenschappen in Gods raad zijn opgenomen. Wij hebben altijd onze verantwoordelijkheid om te doen wat we moeten doen om het zendingswerk mogelijk te maken. Tegelijkertijd zijn we ook in financieel opzicht diep afhankelijk van de zegen van de Heere. Waar die twee samenkomen, blijft verwondering en blijdschap over. Laat het ons aansporen om ook in het jaar 2026 biddend bezig te zijn met de fondsenwerving voor het zendingswerk dat we als kerk mogen uitvoeren. +

Inkomsten uit de gemeenten	juni-juli	aug-sept
Gemeenten in classis Goes	62.390	14.390
Gemeenten in classis Middelburg	52.316	8.869
Gemeenten in classis Tholen	34.734	11.384
Gemeenten in classis Dordrecht	73.308	31.848
Gemeenten in classis Ridderkerk	28.447	29.667
Gemeenten in classis Rotterdam	11.732	9.312
Gemeenten in classis Amsterdam	9.741	4.825
Gemeenten in classis Gouda	51.733	35.001
Gemeenten in classis Utrecht	72.045	16.491
Gemeenten in classis Barneveld	108.647	46.030
Gemeenten in classis Kampen	43.855	7.241
Gemeenten in classis Rijssen	45.951	16.796
Giften particulieren/ Overige giften	85.143	56.411
	€ 680.042	€ 288.265

Landelijke en regionale inkomsten		
Giften bedrijven	200	136.851
Opbrengsten postzegels/munten e.d.	610	100
De Boekenzaal, Zeist	2.505	
Opbrengsten oudpapier		1.788
Goed & Gebruikt, Goes	160.000	150.000
De Mors, Rijssen		20.000
Ramsjburg, Middelburg	100.000	100.000
De Oude Molen, Opheusden	19.200	15.000
Noordenweg, Ridderkerk	40.000	
Waardevol, Barneveld	10.000	40.000
De Kringloods, 's-Gravendeel	13.300	
Kringloop Werkendam		10.000
De Cirkel, Tricht-Geldermalsen	1.000	1.000
Overthollig, Tholen	5.040	
Voorjaarsactie	14.550	4.125
Zendingsdag	322.827	50
Nalatenschappen	25.693	70.000
	717.785	548.914
Totale inkomsten periode	€ 1.394.967	€ 837.179

- Inkomsten oud papier
- Boekwinkel
- Inkomsten kringloopwinkels

Woord voor woord, boek na boek

Het bijbelvertaalwerk op Papoea blijft gestaag voortgaan en krijgt uitbreiding

Wat zijn we in Nederland bevoorrecht. Al eeuwenlang beschikken we over een getrouwe vertaling van de Bijbel in onze eigen taal. Op andere plaatsen in de wereld is Gods Woord in de eigen taal niet of slechts deels verkrijgbaar. Hoe staat het ervoor met het vertaalwerk van de Bijbel op Papoea?

Al jarenlang wordt op Papoea gewerkt aan het vertalen van de Bijbel. Op het meest oostelijke deel van Indonesië worden honderden talen gesproken. In meerdere van deze talen wordt door lokale vertalers hard gewerkt om (gedeelten van) de Bijbel te vertalen. Ze krijgen daarbij hulp van vertaalconsulenten die de grondtalen van de Bijbel kennen en ook de getrouwheid, duidelijkheid en de natuurlijkheid van het taalgebruik van de vertaling controleren.

Vertaalgeschiedenis

Nadat het zendingswerk op Papoea op gang was gekomen, nam ZGG er ook bijbelvertaalwerk ter hand. In de Yali-taal, die gesproken wordt in Pass Valley en Landikma, is sinds 1975 het Nieuwe Testament beschikbaar. In 1982 kwam ook een verkorte versie van het Oude Testament uit. Deze vertalingen kwamen tot stand onder leiding van wijlen Chris Fahner. In 2006 kwam een revisie van het Nieuwe Testament tot stand door een plaatselijk vertaalteam dat begeleid is door Jette Flipse. Bijbelvertaalwerk in de Nipsan-Mek-taal werd een aantal jaren begeleid door Alinda Paul. Het Evangelie naar de beschrijving van Markus en enkele andere

bijbelgedeelten zijn vertaald en gecontroleerd door vertaalconsulenten. Daarnaast is een geïllustreerde kinderbijbel vertaald in de Nipsan-Mek-taal (2012).

In de Una-taal begon het bijbelvertaalwerk rond 1976 onder leiding van wijlen Jan Louwerse. Dit werk is sinds 1988 door mijn vrouw Margreet en mij voortgezet,

‘In het binnenland wonen nog veel mensen die alleen hun stamtaal kennen.’

in nauwe samenwerking met vertalers uit het Una-gebied. Graag noem ik hun namen: wijlen ds. Wilem Balyo, Titus Bitibalyo, Melkias Kipka en Gipson Malyo. Het Una Nieuwe Testament werd gepubliceerd in 2007 en de complete Una Bijbel kwam beschikbaar in 2022. Naast gedrukte Bijbels zijn er ook audio-opnamen van de vertaalde Bijbel te krijgen.

Zeven talen

De Gereja Jemaat Reformasi di Papua (GJRP) is het kerkverband dat uit het zendingswerk van de Gereformeerde Gemeenten op Papoea is ontstaan. In de kerk worden naast het Yali, Nipsan-Mek en Una nog vier andere talen gesproken: Momuna, Kopkaka, Arimtap en Alupos. Hoewel de talen in regio vlak naast elkaar liggen, zijn ze niet of nauwelijks aan elkaar verwant.

Leden van de verschillende taalgroepen praten onderling in het Indonesisch, de

Het vertaalteam Nipsan-Mek
V.l.n.r.: ds. Isak, ds. Petrus, ds. Naftali.

‘Hoewel de Una Bijbel compleet beschikbaar is, zitten de vertalers Gipson Malyo en Melkias Kipka niet stil.’

taal die ook op kerkelijke vergaderingen gesproken wordt. Maar in het binnenland wonen nog veel mensen die alleen hun stamtaal kennen. De Momuna-sprekers hebben op dit moment een Nieuwe Testament in hun eigen taal; het Oude Testament is bijna klaar voor publicatie. Helaas is deze vertaling niet voor alle sprekers te gebruiken vanwege verschillen in dialect en spelling. Voor de sprekers van Kopkaka, Arimtap en Alupos is nog geen bijbelvertaling beschikbaar.

Voortgang

De GJRP wil graag dat het bijbelvertaalwerk blijft doorgaan. ZGG ondersteunt de kerk bij het afmaken van de Yali-vertaling van het Oude Testament. Er is een lokaal vertaalteam gevormd, met onder anderen ds. Korinus Mabel, dat begonnen is met vertaalwerk. Jette Flipse begeleidt dit team parttime vanuit Nederland. Zelf verleen

ik als vertaalconsulent ondersteuning aan dit project. Margreet en ik begeleiden en controleren ook het Nipsan-Mek vertaalproject, dat na het vertrek van Alinda Paul zelfstandig is voortgezet door het vertaalteam. Het Nieuwe Testament is bijna geheel vertaald. Het vertaalteam bestaat uit de predikanten Naftali Wisabla, Isak Wisabla en Petrus Yando. Hoewel de Una Bijbel compleet beschikbaar is, zitten de vertalers Gipson Malyo en Melkias Kipka niet stil. Ze hebben inmiddels de Heidelbergse Catechismus, de Nederlandse Geloofsbelijdenis, de Dordtse Leerregels en de Ziekentroost vertaald. Momenteel ronden ze het vertalen van een geïllustreerde kinderbijbel af.

Nieuwe initiatieven

Enige tijd geleden hebben vertegenwoordigers van de bevolking uit Samboka

(Momuna-taal), Seradela (Kopkaka-taal), de Arimtap-taal en de Alupos-taal ons gevraagd te helpen bij vertaalwerk. Het gaat om de vertaling in hun talen van de Tien Geboden, de Geloofsbelijdenis, het Gebed des Heeren en een aantal bijbelverhalen. Tijdens ons volgende bezoek aan Indonesië willen we met hen bespreken hoe dit gestalte kan krijgen. We hopen en bidden dat Una-vertaler Gipson Malyo hierin een begeleidende rol kan spelen. De gemeente van Dekai, gelegen in het zuidelijk laagland, hoopt hem te kunnen beroepen als missionair predikant met als bijzondere opdracht het begeleiden van vertaalwerk in het zuidelijke laagland. Wilt u blijven bidden voor het vertaalwerk op Papoea? De vertalers hebben uw gebed nodig ter bemoediging. Bid of het Woord van de Heere op Papoea zijn loop mag hebben en verheerlijkt mag worden, gelijk ook onder u (1 Thess. 3:1). ✦

Het Una vertaalteam
V.l.n.r.: Melkias, Ina, Nesson,
ds. Nebius en Gipson

De Bijbel in Papoea-talen

Aantal talen op Papoea

± 275

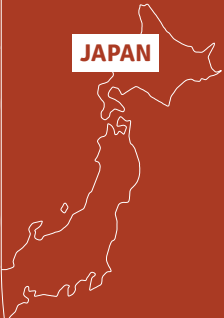
Aantal talen met complete bijbelvertaling

10

Aantal talen met alleen een Nieuwe Testament

40

Het is niet wat het lijkt

Een Japanner en een Nederlander ontmoeten elkaar voor het eerst. De Japanner buigt licht, kiest zijn woorden zorgvuldig en wacht af. De Nederlander steekt direct zijn hand uit, maakt een grap en zegt wat hij denkt. Twee ogenschijnlijk westerse werelden botsen met elkaar, niet uit onwil, maar door verschil. Japan staat bekend als het land met miljoenensteden, veel technologie en snelle zweeftreinen. Dat doet denken aan westerse landen op deze wereld. Maar het is niet wat het lijkt. Het culturele verschil tussen Japan en de zogenoemde westerse landen is behoorlijk groot.

Verschillen

De sociale omgang in Japan laat iets zien van het culturele verschil. In Japan is hiërarchie een stille leidraad. Je weet wie boven je staat. Je toont respect zonder dat het uitgesproken hoeft te worden. Beleefdheid zit in kleine gebaren: buigen, indirecte taal, stilte. In het Westen draait het juist om gelijkheid en jezelf laten zien. Titels en leeftijden doen er minder toe, jezelf zijn is belangrijker. Japanners hebben een eigen stijl van communiceren. Ze spreken tussen de regels door en een stilte is vaak betekenisvol. In Nederland vullen mensen stilte juist snel met meningen, vragen en humor. Sociale normen zijn in Japan niet per se zichtbaar, maar wel krachtig. De groep

staat centraal. Japanners willen daarom niet opvallen, vermijden conflicten en zoeken de harmonie te bewaren. In het Westen daarentegen mag je opvallen en zeggen wat je vindt, zelfs als dat schuurt. Al deze verschillen maken duidelijk dat wat voor de een beleefd is, voor de ander afstandelijk voelt. Dat kan bij langduriger relaties flinke botsingen geven.

Getuigen

Tussen deze twee culturen neemt een zendingsgezin zijn plek in. De gezinsleden zien uit naar contact met de Japanse bevolking om ook onder hen de Naam van Christus bekend te maken. Hij heeft de hemel verlaten en de aarde opgezocht. Hij overbrugt verschillen en heelt de breuk met God. Zendelingen mogen van Hem getuigen en in Zijn wegen gaan, ook in Japan, ondanks alle culturele verschillen. ‘Verhef U boven de hemelen, o God! Uw eer zij over de ganse aarde’ (Psalm 57:6). ✦

De sociale omgang tussen Japanners laat iets zien van het grote cultuurverschil met Nederland.

Vertrouwen en zelfverloochening

Aansluiten bij moslimvrouwen in het Midden-Oosten vraagt om relatie en gesprek

V

Wie is de moslimvrouw in het Midden-Oosten, in het gebied waar ZGG werkt? Die vraag is niet makkelijk te beantwoorden. Er zijn veel verschillen tussen vrouwen, zoals leeftijd, sociale status en woonsituatie. Sommigen zijn gehuwd, anderen zijn ongehuwd, weduwe of gescheiden. Sommigen zijn uit andere landen naar dit gebied gevlucht en hebben

Hoe weten vrouwen in het Midden-Oosten wat waarheid is?

MIDDEN-OOSTEN

Doen wat zij doen, zijn waar zij zijn, vriendelijk en nederig zijn. Op straat, bij hen thuis, in de sportschool, het park of in winkels. Alleen zo kun je als zendingswerker aansluiten bij de moslimvrouwen in het Midden-Oosten.

een veelbewogen leven achter zich. Ze hebben gemeenschappelijk dat ze als vrouw aan de rand van de samenleving staan. Hun echtgenoot hebben ze bijvoorbeeld niet altijd zelf voor het kiezen gehad. Of ze zijn de tweede, derde of vierde vrouw van een man. Er is veel controle door hun man, hun vader of hun broers. Maar ook en vooral: ze kennen de Heere Jezus Christus niet.

Vertrouwen

Net als bij pionierszending in Guinee, waarover het vorige artikel in deze serie ging, is in het Midden-Oosten 'vertrouwen' een sleutelbegrip. Als moslimvrouwen de boodschapper niet vertrouwen, hoe zullen ze dan de boodschap vertrouwen? Het bouwen aan een vertrouwensrelatie gebeurt vaak door het leven met hen te delen. Een van de werkers beschrijft de aanpak van zendingswerkers in het Midden-Oosten: aanwezig zijn, doen wat zij doen, zijn waar zij zijn en volharden in een

Pionierszending in het Midden-Oosten vraagt een flexibele houding van zendingswerkers.

christelijke levenshouding. Omgezet naar de praktijk betekent dit: erop uitgaan en tijd met de vrouwen doorbrengen. Trouw zijn, geduldig zijn en onvoorwaardelijk liefhebben.

Allereerst is het daarom noodzakelijk om de taal te leren. Alleen dan kan de werker op hartsniveau met anderen spreken. Maar flexibiliteit is ook een vereiste, vertelt een van de werkers: 'Familie gaat bij deze vrouwen voor alles, ook als er misschien al een afspraak met mij stond. Als buitenlander en iemand die geen onderdeel is van de familie, heb ik echter ook voordelen. Ze weten dat wat ze mij vertellen, niet bij hun familie terecht komt. Ik probeer hen te laten zien hoe ik leef met mijn Meester. In mijn gedrag, in hoe ik omga met hun situatie, maar ook in gesprekken over de godsdienst en door gebed.'

Vragen

Aansluiten bij waar de vrouwen zijn, betekent ook aansluiten bij wat hen interesseert. Hoe weten deze vrouwen wat waarheid is? Welke bronnen benutten zij en vertrouwen zij? Het gevaar is groot dat een zendingswerker deze vragen niet stelt, omdat ze vanuit haar eigen wereldbeeld redeneert. De Heere Jezus doet dat anders bij de ontmoeting met de Samaritaanse vrouw. Hij stelt haar vragen, ondanks dat Hij alles weet. 'Het kan uitdagend zijn om vragen te stellen die mensen aan het denken zetten over het doel waarom wij onder hen wonen en werken', licht een van de werkers

toe. 'Op een opmerking over mijn belevingswereld of overtuiging heb ik al snel de neiging te reageren met een antwoord of persoonlijk getuigenis. Maar wat als ik een vraag terugstel? Een moslimvrouw kan bijvoorbeeld zeggen: 'We aanbidden

'De Heere Jezus stelt haar vragen, ondanks dat Hij alles weet.'

dezelfde God.' Ik kan dan vragen: 'Wat heb je gezien of ervaren van onze God, dat je concludeert dat we dezelfde God aanbidden?' Of als een vrouw zegt: 'Alle profeten worden door moslims op dezelfde manier gewaardeerd.' Dan kan ik zeggen: 'Weet je dat alle profeten naar Jezus verwijzen?'

Instrument

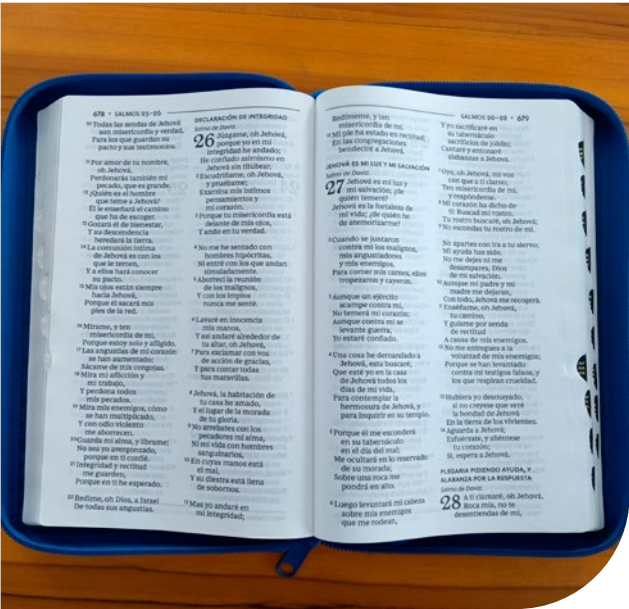
Het belangrijkste is de werker zelf, levend in navolging van de Heere Jezus. Is zij doordrenkt met het Woord van God? Leeft zij met de Heere? Kent ze het sterven aan zichzelf? Een zendingswerker uit het Midden-Oosten: 'Hoe ik bij mijn moslimvriendinnen moet aansluiten? Er zijn veel middelen, maar toch kom ik erop uit dat mijn levenshouding het belangrijkste instrument is dat God wil gebruiken. Dat vraagt zelfverloochening. Immers: 'Indien iemand niet haat zijn vader, en moeder, en vrouw, en kinderen, en broeders, en zusters, ja, ook zelfs zijn eigen leven, die kan Mijn discipel niet zijn' (Luk.14:26). Dit gaat over mijn welzijn, mijn comfort, mijn eigen tijd, mijn ... Het is vaak mijn eigen hart dat het moeilijk maakt. Heeft onze goede Herder niet álles gegeven? Is het niet de bedoeling dat wij, zendingswerkers in het Midden-Oosten, alles wat een goed getuigenis van Hem in de weg staat voor Hem neerleggen en aan Hem ondergeschikt maken?' ♦

De Bijbel beledigen

N' 'Nee, hermano, ik heb geen Bijbel hier in mijn huis.' We zijn op bezoek bij een vrouw die al sinds enige tijd trouw in de kerk komt. Het is een mooi gesprek, waarin haar verdriet een plek heeft. 'Want mijn vader en mijn moeder hebben mij verlaten', zegt David in Psalm 27. Het zijn ook haar woorden die ochtend. Maar toch, haar antwoord op mijn vraag of ze door-deweeks de Bijbel weleens leest, vervult met lichte teleurstelling. Geen Bijbel in huis. Ik hoopte op een ander antwoord.

'Maar toch lees ik de Bijbel wel', corri-geert ze zichzelf, 'op mijn telefoon.' Tja... Terwijl ik nadenk over een reactie, iets met als strekking dat een telefoon geen vervanging van een Bijbel is, ver-volgt ze: 'Weet u, een Bijbel hier in huis, dat zou een belediging voor de Bijbel zijn.' Ik kijk haar vragend aan. Ze legt uit dat ze ervaart dat er dingen in haar leven moeten veranderen en dat het hebben van een Bijbel in huis daarom nu nog niet zou kunnen. Ik weet dat ze is opgegroeid in de Rooms-Katholieke Kerk, dat helpt me haar antwoord te plaatsen. Toch probeer ik haar uit te leggen dat de Bijbel ons bij dit alles juist de richting wil wijzen.

Maar intussen zet haar antwoord me wel aan het denken. Ik heb 'natuurlijk' een Bijbel in huis. Maar is mijn leven daar-mee in overeenstemming? Hoe groot is bij mij het contrast tussen mijn leven en Gods Woord?

Terwijl de tranen nog in haar ogen staan, lezen we die ochtend met elkaar Psalm 27. 'Wacht op den Heere, zijt sterk, en Hij zal uw hart versterken, ja, wacht op den Heere.'

OP DE POST

Postzegels met ZGG-logo

Wereldbol en kerk. Het logo van ZGG geeft in één oogopslag zicht op zendingswerk. Steun ZGG en stuur uw post met deze postzegel. Wij doen er een setje mooie ansichtkaarten voor u bij.

10 stuks
€ 15,-

Vanaf 1 januari 2026 kost een velletje ZGG-postzegels € 16,00.

zgg.nl/webshop

COLOFON

Paulus is een periodieke uitgave van Zending Gereformeerde Gemeenten

Verspreiding vindt plaats via de zendings-commissies van de plaatselijke gemeenten en beperkt via postverzending.

Oplage: 35.700 exemplaren. Verschijnt vijf keer per jaar. ISSN: 0167-2428. Kostenindicatie per jaargang € 3,00 en bij postbezorging € 9,00. Voor alle data geldt D.V. © 2025 Zending Gereformeerde Gemeenten

Redactie
Hoofdredacteur: ds. J.M.D. de Heer
Eindredacteur: Robbert Boot
Redactiesecretaris: Hanneke van Eckveld
Redactieleden: Leanda van Dam, Eric van Eck, Elbert Lindhout, Marieta Plattel, Dorenda de Raaf, Evelien Smit
Redacteur Kinderkrant: Marja van der Jagt

Ontwerp en realisatie
BladenMakers, www.bladenmakers.nl

Adres ZGG
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489950
I www.zgg.nl E info@zgg.nl

Gesproken versie
Moeite met lezen? *Paulus* is verkrijgbaar in gesproken vorm bij de CBB. Informatie en bestellen: CBB, Postbus 131, 3850 AC Ermelo T 0341 56 54 77 E klantenservice@cbb.nl

Giften
Bank: NL44 INGB 0000 39 76 07 of NL63 RABO 0322 4013 13 ten name van Zending Gereformeerde Gemeenten. Voor betalingen uit het buitenland is de BIC-code: RABONL2U.

ZGG is een ANBI-instelling en valt onder de groepsbeschikking van de Gereformeerde Gemeenten (RSIN: 0026.91.255). Giften zijn dus aftrekbaar van het belastbaar inkomen. Meer informatie: www.zgg.nl/anbi.

Testamenteire beschikkingen en periodieke schenkingen
Testamenteire beschikkingen ten behoeve van ZGG dienen als volgt te luiden: Stichting voor de Zending der Gereformeerde Gemeenten te Woerden, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41172.951.

Meer informatie: www.zgg.nl/nalaten. Een periodieke schenking kunt u eenvoudig zelf regelen via www.zgg.nl/schenken.

*'Dit bijbelgedeelte laat ons zien
dat het niet om jaren, maar om
trouw en gehoorzaamheid aan de
Heere gaat.'*

Ds. Nwoji haalt een diepe les uit de 'verontrustende
geschiedenis' in 1 Koningen 13.

pagina 23

Paulus

Zendingsblad van de Gereformeerde Gemeenten